

44515

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošiljatev v tiskarni.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celovci 10. januarja 1887.

Št. 1.

Novo leto 1887 za Koroške Slovence imenitno leto.

Novo leto — kaj nam prinese, sreče ali nesreče, veselja ali žalosti, zdravja ali bolezni, življenje ali smrt? To vse je skrito našim očesom, — to le sam večni Bog ve. Trditi pa vendar zamoremo, da je l. 1887 za nas Koroške Slovence jako imenitno leto. V tem letu prikačujemo tri zelo imenitne reči.

Dobimo letos novega knezoškofa.

Mislili smo, da nam svitli cesar za božičnik podarijo novega škofa. Škof dr. Valentin Wiery so umrli 29. dec. 1880, škof dr. Petrus Funder so bili imenovani 30. marca 1881. Škof Petrus so umrli 1. okt. 1886, torej smo mislili, da dobimo novega škofa proti koncu l. 1886. Slišali in brali smo že imena več gospodov, pa dozdeva se nam, da so to le same govorce in pisarije. Mi nismo imenovali ali ponujali nobenega gospoda, le to smo želeli in za to pri vsakej božje službi tudi molili, naj nam Bog pošlje za škofa — moža polnega apostolskega duha, — moža vnetega ljubezni do sv. katoliške cerkve in ljube naše Avstrije, — moža pravičnega in dobrega Nemcem in Slovencem, pa tudi zmožnega slovenske besede. Za to smo prosili in še prosimo, pa tudi od presvitlega cesarja zaupljivo pričakujemo!

Imeli bomo Slovenci menda v tem letu tudi volitev za državni zbor.

Slovenci Celovskega in Velikovskega okraja smo l. 1885 volili za državnega poslanca Njih eks-celencijo gosp. barona Pino. Nismo ga volili ko ministra, ali ker nam je, kakor so nasprotniki razupili, delal zlate obljube; — volili smo ga, ker smo ga poznali ko moža, ki je tudi Slovencem pravičen in zmožen, kaj storiti za blagor in srečo naše Avstrijske države in Koroške dežele.

S to volitvijo smo v črno zadeli, pa nemško-liberaljce hudo razdražili. Nas Slovence so po časnih surovih napadali, našega poslanca Pino-ta pa tudi v državnem zboru strastno ovajali, — dokazali pa mu niso ničesar. Gosp. baron Pino je zastran poštinih hranilnic s finančnim ministrom prišel navskriž in odstopil, pa ostal naš poslavec, kar nas je srčno veselilo. Zdaj pa časniki raznašajo novico, da svitli cesar gosp. Pinota pokličejo v gosposko zbornico. Po tem takem gosp. baron Pino odloži naše poslanstvo in mi imamo torej novo volitev za državni zbor. Ta imenitna reč nas torej čaka v l. 1887. Kako se nam bode obnašati, ali in koga nam bode voliti, ni še čas, o

tem kaj odločnega povedati. To se zgodi ob pravem času.

Tretja imenitna reč, ki nas čaka v l. 1887 so naše prošnje zastran ljudskih šol.

Poslali smo 96 prošenj v državni zbor. Te prošnje je podpisalo 1700 posestnikov in posestnic iz 43 far, — 21 občinskih zastopnikov in 32 krajnih šolskih svetov. Prosili smo: naj bojo naše šole katoliške, — šestletne z dodano 2- ali 3letno nedeljsko šolo — in slovenske, pa tako, da bo učni jezik po vseh razredih slovenski, nemščina v višem razredu pa učni predmet.

Državni zbor je te prošnje izročil posebnemu odseku, in poročevalec je gosp. Klun iz Ljubljane.

Te prošnje niso prenapete, so mirne in postavne, vsemu slovenskemu ljudstvu iz srca vzete, — te prošnje so pri gosp. Klunu tudi v dobrih rokah; torej zaupljivo pričakujemo, da se bojo te prošnje rešile po našej volji in za našo srečo. Bog daj; kajti šole so imenitna naprava; kdor pa ima mladino, njegova je tudi prihodnost.

Leto 1887 je tedaj za nas Koroške Slovence neizrečeno imenitno: prinese nam novega škofa, — naloži nam novo volitev in reši nam šolske prošnje. Bog hotel, da vse srečno izide!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Sv. misijon.) Veliko duhovno veselje smo doživeli ob koncu sv. leta v Celovcu. Obhajali smo v stolnej cerkvi sv. misijon. To je bila slovesnost, kakor je v Celovcu še videli nismo. Pobožnost se je začela na sv. den, 2. januarja je bila končana. Trije očetje iz Jezusove družbe so nam po večkrat na den dajali poduke, kakoršnih slišimo le redkokrat. Cerkev je pa bila tudi vsaki den napolnjena. Na sv. den so oznanovali od dveh do treh zvonovi po vseh cerkvah v Celovcu začetek te lepe pobožnosti. Ob treh popoldne je bila prva pridiga. Vsaki den smo slišali tri, ob nedeljah in praznikih celo štiri pridige. Za vsaki stan je bil poseben nauk. Otrokom in odraščencem, mladenčem in deklicam, očetom in materam, vsem so dajali posebne nauke, kako imajo krščansko živeti, da zamore vsak v svojem stanu srečen postati časnó in večno. To so bile besede, ki so vsem živo segale do dna srca — pravi Jezusov nauk. Cele ure smo jih radi poslušali. Veselo je bilo gledati, kako zahajajo vsi, visokega in nizkega stanu, možkega in ženskega spola v cerkev, poslušat besedo Božjo. Gotovo si je marsikteri olajšal svojo vest, ki že davno ni imel srč-

nega mirú. Ljudje so le vreli k mizi Božjej. V nedeljo po novem letu so sv. misijonski križ slovesno blagoslovili in sv. misijon končali. To so bili veseli dnevi za vse verne kristjane v našem mestu. Se ve da se nekterim taka slovesnost ne dopada, in zabavljajo čez pridigarje, ker, kakor se jim zdi, preveč strašijo s peklom. Pa lahko se bojijo pekla ti gospodje, ki se nikoli ne spominjajo Boga in celo leto ne vidijo cerkve od znotraj. Rajši poslušajo svoje brezverne pridigarje, ki jih učijo le veselo živeti in jim nebesa na zemlji obljublajo. Ko bi jim nebesa na zemlji le dati zamogli! Prav smešno se mi je zdelo, ko sem slišal neko gospo praviti, da se jej v gledišču veliko bolj dopade, kakor pri misijonskej pridigi. Je pač mislila, da so pridigarji prišli kratek čas delat. Od dne do dne je dohajalo več ljudi v cerkev, ki je bila vsak den polna; tri poslednje dni pa je bila natlačena. Priserčna in stoterna hvala in zahvala vsem, ki so sv. misijon nam priskrbeli, pa tudi čč. oo. jezuitom, ki so ga tako izvrstno opravljali! Slava in zahvala!

Iz Celovške okolice. (Nekaj za čbelarje in sadjerejce.) Trda je za denar; žito nima skorej nobene cene, pa še clo živina tudi pada. Srečen torej kmet, ki po strani kaj vjame. Brali smo, da so letos po nekterih krajih precej denarja vjeli pri čbeljah in sadji. Nekdaj je Koroška slovela zavoljo obilnega, okusnega sadja, in srčno mora vsakega rodoljuba veseliti, ki vidi, kako so se posebno mladi posestniki jeli spet pečati s sadjerejo. Tudi čbelarija je po nekterih dolinah kaj lepo cvetela, pa nekaj let sem le so jo jeli ljudje popuščati. Škoda, da se taka reč, ki daje človeku veliko veselja in še tudi kaj dobička, popušča in zanemarja. Te dni mi je prišel v roke nek časnik, kteremu je ime: „Slovenski čebelar in sadjerejec“. Na svitlo ga daje čebelarsko in sadjerejsko društvo za Kranjsko. To društvo ima svoj sedež v Jesenicah (Assling) na Gorenjskem. Iz imenika družnikov vidimo, da je tudi nekaj Koroških Slovencev pri tem društvu. Žalibog da so le štiri: Špik Tadej v Kriveji Vrbi, Kesnar Anton v Celovcu, Grmič Fran tudi v Celovcu in Ladinig Fr. v Guštanju. Menda je to društvo na Koroškem premalo znano; zatorej podamo nekaj besed, kako društven časnik vabi na naročbo. On piše: „Končali smo letošnje leto. S to številko dovršili smo četrti tečaj. Ni še veliko, ako rečemo, da je naš list že 4 leta zahajal med slovenski svet, ter tu dramil in budil čbelarje in sadjerejce k večej pridnosti, a nekaj je. Pa ne samo to, temveč obudil in oživil je naš list več novih čbelarjev k življenju. Ti sami pravijo in priznajo, da je početek njih čbeloreje edino le našemu listu pripisovati. Veseli nas to, ker v svesti smo si, da bo na ta način čbeloreja le napredovala. Tega bilo je pa že tudi zelo potreba, kajti ravno ta stroka kmetijstva bila je najbolj zapuščena in je hotela že na skrajni meji popolnoma zaspati. To bilo bi naši za čbelorejo tolikanj ugodni deželi le na škodo, nikdar pa v korist.“

„Slovenski čebelar in sadjerejec“ je klical in budil staro in mlado, kar in kakor je znal in vedel, da bi bil le svojo nalogo bolj popolno izpolnil. Prinašal je podučne spise, potrjene iz skušnje, ter poleg tega še veliko sporočil iz raznih

krajev naše mile slovenske dežele. Skušal je vse storiti in svetovati, da bi le svoj namen bolje dosegel.

Kakor do sedaj, tako hoče „Slovenski čebelar in sadjerejec“ tudi v prihodnje paziti, da svojo nalogo popolno izpolni. Pomagati hoče svojim naročnikom z dobrimi nasveti, ako ga bo kdo zahteval in potreboval. Pripravljeni bomo vselej in ob vsaki priložnosti! Podajali bomo dobre in podučne spise, objavljali skušnje in novosti, kar se tiče čbeloreje in sadjereje. Dobre reči bomo priporočevali, slabe pa odvrčevali“.

„Slovenski čebelar in sadjerejec“ izhaja vsak mesec enkrat in velja za nedružnike 1 gld. 30 kr., družnikom se pa pošilja brezplačno. Letnina za ude znaša 1 gld. Denar naj se pošilja v Jesenice.

Iz Velikovca. (Resnica mora na den!) Na vprašanje v zadnji številki „Mira“: „Ali je to res?“ odgovorim kratko, da celi tisti dopis v „D. W.“ in v „Fr. St.“ ni kaj družega kot grda laž. Prvič ni res, da jes učim otroke prvega razreda samo le slovensko moliti. Resnica je ta, da učim nemške otroke krščanski nauk in seveda tudi molitve nemški, slovenske otroke pa, ki nemškega nič ne zastopijo, tudi slovenski. Šolska molitev moli se vselej le nemško. Da je pa zares treba, krščanski nauk učiti tudi slovenski, razvidi se že iz tega, ker je več kot polovica otrok v prvem razredu slovenskih. Prvi razred šteje 92 upisanih otrok in od teh je 42 nemških, 50 pa slovenskih. Vsak pameten človek mora spoznati, da se 6—7letni otročiči ne morejo drugače v krščanskem nauku podučevati nego v matrnem jeziku, še v tem nekteri težko zapopadejo. Dopisun bi gotovo rad imel, da bi se tako majhni otroci s ptujim jezikom trpinčili!

Drugič tudi ni res, „da so stariši zelo nevoljni črez to in nameravajo . . . itd.“ Nimajo vzroka nevoljni biti in tudi niso. Osem let že služim tu v Velikovcu in otroke podučujem v krščanskem nauku, pa celi čas do današnjega dne se še ni nikdo oglasil, ki bi se bil ali pri meni ali pri ktereji oblasti pritožil zaradi mojega učenja v šoli. Celi dopis je torej grda laž in kdor ga je pisal, je grd lažnik in obrekovalec. Katehet.

Iz Beljaške okolice. (Protestantska propaganda), kakor sem bral v Goriškem listu „Soča“, je v Gorici in na Goriškem precej močna. Rodovina Ritter je ena najbogatejših rodovin v Gorici, pa je lutrovske vere. Res čudne reči piše „Soča“. Ona pravi: Grofinja Latour iz rodovine Ritterjev ima v Russiz-u zavod, v kateri se jemljejo katoliška dekleta, da dobijo protestantsko odgojo. Več teh deklet prestopilo je že k protestantskej veri. Župnik v Kaprivi in nadškofijski ordinarijat v Gorici sta se mnogo trudila, da bi ustavila to propagando, ali Ritterji imajo na Goriškem svoja posebna pravila toliko gledé starinskega muzeja v Ogleji, kolikor gledé svojih tovarn v Podgori in v Stračicah, kakor tudi gledé odgojišča v Russizu. Visoko pokroviteljstvo pride jim povsod na pomoč in grofinja Latour smela je odpreti zajutra zavod, kterega je morala prejšnji večer zapreti. Neki tukajšnji konservativni list se je za to potegoval, da bi se odgojišče v Russizu zaprlo. Radi tega bili so njegovi uredniki na

merodajnem mestu razupiti kot vznemirovalci in nemirneži. Ker vidijo, da nič ne opravijo, molčijo in pusté, naj se godi, kar hoče visoka gospoda.“ Tako piše „Soča“ v št. 46; v št. 47 dne 19. nov. pa spet poroča, da se spet pripravljate dve dedklini v zavodu grofinje Latour, da zapustite katoliško vero in prestopite k luteranom. Dalje omenja, da je protestantska gospodična Januschy bila imenovana za pomočnico v nekem mestnem otroškem vrtu proti katolikinji, ki je tudi prosila za imenovano službo. Ravno to protestantsko gospodično Januschy so hoteli postaviti za voditeljico novemu mestnemu vrtu, ki se je odprl na Placuti. — Ravno ta grofinja Latour, rojena Ritter, je na Koroškem kupila od grofa Gois-a nek grad blizu Trebinj. Tista okolica se imenuje „Gegend“ in je zastran vere najbolj namešana; tam so katoličani v menjšini in luteranci so v tej grofinji dobili mogočno in vneto podpornico. Na Vratah pri Trbižu ima družina Ritter veliko tovarno za lesno robo. Znano je, koliko sitnost in težav imajo gosp. fajmošter s šolo na Vratah. Slišimo tudi, da lutrovska vera sili in tišči od Landskronskega grada med Slovence v Domažalske in Skočidske fari. V poročilu, ktere ga je naš vis. c. k. deželni svet l. 1885 dal na svitlo, stoji na str. 38, da ima v Waiern pri Trgu evangeljski fajmošter Ernst Schwarz nek zavod za otroke: „Christliche Kinderrettungsanstalt“. V tem zavodu je 13 dečkov in 17 deklic, med njimi so trije dečki in tri deklice katoliške vere. Brali smo clo to, da se je tudi pri Klopinskem jezeru v Šent-Kocjanskej fari sred Slovencev Podjunske doline že naselilo nekaj družin luteranske vere. Mi Slovenci smo vsi katoliške vere, le v Nagoričah v Podkloštrski fari je nekaj slovenskih družin luteranske vere. Slovenci! varujmo, delajmo in Boga prosimo, da tudi zanaprej ostanemo vsi Slovenci verne ovrčice sv. katoliške cerkve!

Iz Kotmare vesi. (Zastran šolskih prošenj.) 1. Gospoda dopisnika iz Spodnje Zile v „Miru“ od 10. decembra 1886 zastran nemško-liberalne protiprošnje praša na koncu: Slovenci! Ali so vaše misli zastran ljudskih šol take, ali so take prošnje res Vam po volji? Na to odgovorimo: Nikdar in nikoli ne! Prošnjo za slovenske, katoliške, šestletne šole, v kterih pa je nemški jezik v 4.—5. letu učni predmet; to prošnjo podpisalo je velika večina (malo da ne vsi) naših davkoplačilcev, med njimi tudi nekaj občinskih odbor-nikov, rado in z veseljem. Ko je pa župan v šolske seji predložil šolskemu совету nemško, liberalno protiprošnjo, so jo res nekteri odborniki, če tudi ne najboljši šolski prijatelji iz gnjeva do vsega slovenskega, drugi pa težkega srca podpisali, zatorej take prošnje za naš kraj merodajne niso in biti ne morejo. Za take neumne kvante, kakoršne naštevajo njih prošnje, mi Kotmirski, kakor gotovo tudi vsi koroški Slovenci, pač malo maramo.

2. Po naših gorjanskih krajih imajo otroci poldrugo uro v šolo. Treba je torej, da se šolski poduk uravna tako, da morejo potem ubogi šolarji, ki so pa tudi pastirji, tudi ob pravem času priti v šolo. Ob devetih šolski poduk začeti je pre-zgodaj. Tako je bilo tudi minulo leto, dokler se ni odbornik gosp. Peter Jakobič moško potegnul zato, da se ima poduk začeti še le uro po-

znej; kar se je potem od prvega junija do konca šolskega leta res izvrševalo.

3. Sploh je bilo letos, zastran šolskih zamud nastavljenih dokaj kazni, in samo za mesec november bilo je na odgovor poklicanih blizo 50 oseb. Kakor sploh pri vsakej seji, se je tudi zdaj očitno kazalo, da ljudje s sedanjo osemletno, nemško-liberalno šolsko postavo nikakor niso zadovoljni.

Iz pod Grlovca. (Nova šola.) Na Bajtišah blizo Borovelj se je 8. decembra — na praznik Rožne D. Marije — odprla ljudska šola. Baron Silbernagl je nekđaj imel tu svoje fužine in je bil svojim delavcem pravi oče. Zdaj je vse v tujih — Vojgtovih — rokah, kteremu je vodja gosp. Werner. Prišlo je k veselej slovesnosti precej gospode iz Borovelj. Pri sv. meši so možnarji pokali in pevci „Alpenrose“ peli. Gosp. Isop, fajmošter Glinjski, so blagoslavljali hišo. Bogu in gospodi se je pelo in govorilo nemški, — slovenskim otročičem pa je novi gosp. učitelj Pečnik prav lepo govoril po slovenski. Kako se bode podučevalo slovensko ali nemško, bomo ja slišali. Gosp. deželni predsednik so večkrat trdili v deželnem zboru, da morajo slovenski otroci znati slovenski moliti, brati in pisati. To se učitelju braniti ne more in ne sme, in gosp. učitelj Pečnik je tudi zmožen podučevati v slovenskem jeziku. Čudimo se pa po pravici, da je šolski načelnik nek nemšk fužinski uradnik, od ktere ga nič ne slišimo, da se je naučil slovenski. Pa počakajmo kaj čas prinese! — Po dokončanejši slovesnosti so otroci šli v stanovanje gosp. Marksa, fužinskega upravitelja in tam dobili prav dobro, bogato južino. Napravila jim jo je gospa Marksova, udova gosp. dr. Pavliča, znanega slovenskega rodoljuba.

Dobili smo — pa prepozno — še drugi dopis, iz ktere ga pristavljamo še to-le: Že nedeljo pred D. M. brezmadežnega spočetja so gosp. Glinjski fajmošter Isop, ki z velikim trudom oskrbujejo tudi Bajtiško kuracijo, prav jasno s prižnice dokazali, kako koristna in potrebna je dobra šola. — Gosp. šolski načelnik je v lepem govoru se zahvalil fužinskemu posestniku gosp. Antonu Vojgtu, kteremu se moramo zahvaliti, da se je šola ustanovila. Tudi gosp. vodja Werner ni sovražnik slovenskemu jeziku, kakor so ga nekteri razupili, on se je očitno izrekel: Vsakemu svoje. — Na koncu svojega lepega govora je šolski načelnik trikrat zaklical „Hoch“ — „Živio“ presvitlemu cesarju Franc-Jozefu in pevci „Alpenrose“ so zapeli — seveda po nemški — cesarjevo pesem. Šolski načelnik, sicer rojen Nemeč, se je slovenski že toliko naučil, da se Slovenec more z njim pogovoriti. — Zvečer so metali rakete in vse je bilo židane volje! Bog daj srečo!

Iz Grebinske okolice. (Potrpite, prosite, pomagajte!) Tako je pisal „Mir“, ko je unokrat omenjal, da duhovnikov zmenjkuje. Tudi v našej okolici ni nikjer nobenega kaplana. Prej je bilo v Velikoveu po 5—6 duhovnikov, zdaj so trije, bil je kaplan v Kloštru Grebinji in v trgu, na Rudi; prej so imeli duhovnika v Gorenčah, zdaj ga pa ni več. Res je to velika težava in nesreča za verno ljudstvo, pa tudi žalost in britkost za knezoškofa, ki ne morejo prošinj svojih ovčic spolniti. Ni drugega pomagila, ko potrpeti

in daljna, težavna pota in velike skrbi Bogu darovati za pokoro svojih grehov. Treba je dalje srčno Boga prositi, naj nas obvaruje vsaj večje nesreče, ki bi nas zadela s tim, ako se nam odvzame luč sv. katoliške vere. Po Aziji, Afriki in tudi Evropi so nekdanj cvetele in slovele krščanske občine, — zdej pa tam divjajo ajdje, Turki in divjaki. Bog ve, kaj nas še čaka! — Pa premalo je potrpeti in prositi; — „človek pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal“, zatorej pomagajmo tudi sami, da dobimo več toliko potrebnih in zaželjenih duhovnikov! Poslušajte, kako bi to po mojih mislih šlo najlažje! V Celovcu so rajni škof dr. Valentin Wiery in duhovniki ustanovili Marijanišče; tudi je družba sv. Vincencija napravila „dijaško zavetišče“, zavod za uboge pa pridne dijake ali študente. Spominjajte se teh dveh zavodov; pošljite jima kak darček v denarju ali v blagu, sporočite jim kaj v svojej poslednji volji: Vse — vsaka malenkost — prav pride. Prav pametno je pa tudi to, kar je „Mir“ že enkrat priporočal. To je to-le: V vsakej fari je kak deček, ki se prav dobro uči in lepo obnaša, — pa sirota je ubog, da ne more na više šole. Gosp. fajmošter ali gosp. učitelj naj se tega dečka usmilita in iščeta pomoči, da bi ga spravila v više šole. Kakih 3—4 let je tak študent podpore potreben, po tem se pa sprejeme v Marijanišče. Vsako leto potrebuje tak študent 80 do 100 gld., ki bi se mogli pri dobrih ljudeh nabrati v vsakej fari. Najprej se posestniki poprašujejo ali in koliko so volje darovati v ta namen. Te doneske potem nekdo pobira ali vsak mesec ali vsake kvatre. Tudi bi se moglo v ta namen vsake kvatre napraviti darovanje ali ofer v cerkvi. Gotovo bi tudi nekteri, ki niso posestniki, v ta namen kaj darovali iz svoje proste volje. Gg. fajmoštra Centrih v Šent-Petru in Angerer v Šent-Janžu sta vsak po enega dečka spravila v Celovec na više šole.

Tudi na Štajerskem zmenkuje duhovnikov. Čujte, kako si Slovenci tam skušajo pomagati. Osnovani so tam „dijaško kuhinjo“ na Ptuj, kjer dobivajo ubogi in pridni študenti potrebno jed. Od vseh strani dovažajo dobrotniki razne reči, ktere se morejo v tej kuhinji porabiti. V „Gospodarju“ smo une dni to-le brali: „Naša prva domoljubna prošnja do častitega našega duhovništva, podučiti našega priprostega kmeta v tej velevažnej napravi ni bila zastoj. Tu gre posebej čast č. g. J. Sattlerju, kaplanu pri Velikej Nedelji in Velikonedeljskim kmetom župljanom. Nabrali so za dijaško kuhinjo in 12. novembra pripeljali v Ptuj 8½ vaganov zmesi, 2½ vag. ajdine in 17 vag. krompirja“.

Slovenci! poskusimo tudi mi na Koroškem pomanjkanju duhovnikov priti v okom! Po nekterih krajih morebiti bolj kaže nabirati denar, po drugih pa nabirati razne reči za kuhinjo. Marijanišču in dijaškemu zavetišču v Celovcu vse prav pride in se hvaležno sprejema!

Od Polane pri Prevaljah. (Ceciljino in slovensko petje.) Dovolite, da piše kmetska roka par besed. Močno nas je razveselilo na Polani na Šent-Janžovo, kjer na ta den imamo vsako leto sv. mešo. Oglasili so se nam pri sv. meši nam neznani pevci. Govorilo se je med seboj od kod so, menda so Kranjci, pa bili so pevci iz

Kapliške okolice. Prišli so obiskat svojega prejšnjega g. kaplana in so storili g. kaplanu in nam za ljubo, da so pokazali, kaj Ceciljino petje premore. Zvedel sem od nekega zanesljivega moža, ki je tudi zraven bil, da so jih naš g. kaplan o Ceciljinemu petju podučevali. Nek mož je rekel: „Oj da meša tri ure trajala ni, jes bi bil še rad ostal v cerkvi“. Na Spodnjem Koroškem, razun Možice, menda nikjer Ceciljinega petja nimajo. Zapeli so še potem tudi pri Polanarju nekaj pobožnih, pa tudi nekaj narodno-slovenskih, namreč: „Slovenska domovina“ in „Slovenec sem“ in tim enake. Zvedel sem tudi poznej, da so že prej zvečer in po drugih oštarijah enake prepevali. Zdaj pa hvala vsem, našemu g. kaplanu Andreju Aplenu in Kapliškim pevcem, častitam vsem Kapliškim farmanom, da take narodne sinove imajo. Beremo večkrat, kako Boroveljski Slovenci nemške pesmi pojejo. Slovenci ne sramujmo se svojih slovenskih glasov, saj v resnici Bog je stvaril Slovence za petje, pa le to je škoda, da se slovenska grla z nemškim petjem hočejo ponašati. V Železnej Kapli pa še ni tujska slava narodnih mož toliko pokvarila. O, da bi se tudi pri nas prebudili in se zvesto držali svoje materne besede. Vsem Kapliškim pevcem in vrlim farmanom želimo srečno in veselo novo leto.

Iz Žihpolj. (Nekaj o pošti.) Kotmirčani so menda v Celovcu vložili pritožbo, da gosp. poštar v Kotmarejvesi slovenske in konservativne časnike počasi razpošilja, nekterih pa še clo prevzeti noče. Slovenci in konservativci plačujemo ravno tako davke, kakor vsi drugi in imamo pravico tudi tirjati, naj se naši časniki ne potiskajo v kot, temuč se redno in hitro razpošiljajo. Prav so imeli vrli Kotmirčani, da so se pritožili. Slišimo, da bojo Slovenci tudi drugod tako storili, saj je znano, da je več poštarjev, ki ravno tako nepostavno delajo.

Od Šent-Štebna. (Slab pomoček zoper žganje pitje) je to, da so žganje nekoliko podražili. S tem je pomagano le krčmarjem, da ga še dražše točijo. Pijanci ga pa ravno tako pijó, kakor prej, in ga bojo pili, ko bi bilo še enkrat tako drago. Še več kmetij se bo potopilo v žganju, kakor prej. Učite ljudi, trezno živeti, pa privoščite jim zraven kako nedolžno veselje, žganje pa denite v ojstro prepoved, le to bo pomagalo.

Izpod Pece. (Prošnja do sl. družbe sv. Mohora.) Ze večkrat je bilo v „Miru“ omenjeno, da na kmetih zelo pogrešamo zemljevidov. Beremo od Bolgarije, Šrbije, Turčije, Anglije, Rusije, Amerike in drugih dežel, pa si še v sanjah misliti ne znamo, kje so te dežele in kako ležijo druga pri drugej. Zato bi zelo želeli in prosili, ko bi nam slavna družba priskrbela vsako leto en tak zemljevid, sčasom bi se tako vse dežele vkup nabrale.

Iz Šent-Viške okolice. (Nemška modrost.) Pri Slovencih je stara navada, da si na Nemcih kupujejo posestva. V Šent-Viškej okolici nas je precej Slovencev. Pametno je torej ravnal tisti trgovec v Šent-Vidu, ki išče v svojo štacuno fantiča, ki zna tudi slovenski. „Freie Stimmen“ so zagnale strašen vriš: „Glejte, kako Slovenci rijejo v čisto nemške kraje, kako podirajo ljubi mir“. To je bilo nekemu Nemcu v Šent-Vidu vendar

preveč, in je imenovani list prav dobro oštel. Časnik „Fr. St.“ pa se oglasi drugič in svari Nemce, naj Slovencem ne pomolijo prsta, ti bojo sčasoma zagrabili za celo roko. Glejte, kaj vganjajo ti prenapeti Slovenci: „Nemškim imenom po Lavantinskeji dolini, po vsem Gornjem Koroškem tje do Svete Krvi, vsem tem imenom so pridjana po vseh knjigah in zemljevidih tudi slovenska imena. To je grozna predrznost teh Vindišarjev, ki hočejo nam vzeti kraje in doline, ki so naše že od starodavnih časov“. — Jes sem priprost kmet in nisem tako visoko učen, kakor gospodje, ki dopisujejo v „Freie Stimmen“. To pa vendar vem, da je iz zgodovine dokazano in spričano, da so Slovenci v starodavnih časih posedali ne samo cele Koroške, temuč še velik kos Tirolskega, Solnograškega in zgornjega Štajra. To pričajo imena mrtvih reči, kakor gor, humcev, njiv, bregov, vod, hiš, mest in vesi. Slovenci so te pokrajine zgubili, Nemci so jim jih vzeli, slovenska imena so pa ostala, ker Nemci niso bili v stanu jih prekrstiti. To je resnica!

Iz Gorice. (Vesele novice.) Bolj ko udriha v Italijo škileča Irredenta po Slovenstvu, bolj se zaveda, bolj vzbuja. Trn v peti jim je naše delavsko društvo, sedaj pa že šteje 430 udov. Jednako jim smrdi Vincencija družba, kajti vse, kar je pozitivnega, se naj uniči, in vendar kako lepo se razvija! Za leto 1886 imamo zopet blizu 7000 gld. prometa. V konviktu imamo 16 gimnazijcev, v „študentovski kuhinji“ 36 učencev. Mimo tega sedaj nad 45 revnih družin ki dobivajo tedensko podporo. To je res veselo!

Iz Celja. (Razne stvari.) Danes 23. dec. obhajala se je za učence in učenke okoličanskih slovenskih šol slovenska božičnica v zavodu tukajšnih č. šolskih sester. Priredilo je to veselico otrokom tukajšno „katoliško podporno društvo“, ktero zdržuje štiri-razredno slovensko šolo za dekleta iz Celja in njegove okolice. L. 1881 postavilo je v ta namen prostorno šolsko poslopje, v katerem imajo č. nune svojo kapelico in svoje stanovanje, ter ubožnim učencem in učenkam za ubogajme hrano delijo. V tej hiši odprla je „družba sv. Cirila in Metoda“ dne 20. t. m. „Vrtec“ (otroški), katerega sedaj obiskuje le 14 otrok, pa jih bo takoj mnogo več, kakor hitro bo vreme bolj ugodno. Vsem tem raznim otrokom v veselje priredila se je letos že osmokrat „Božičnica“, s prav zanimivim vspehom. Vršile so se lepe pesmi in podučljive deklamacije, tudi nagovori bili so vmes vpleteni. Potem pa so se ubožnejšim otrokom delila oblačila in obuvalo, pa še druge „dobre reči“. — Veselica sklenila se je z večernicami v domačej kapelici. Bog naj vsem dobrotnikom njih milodare stoterno povrne ter „katol. podpornemu društvu“ v Celji še mnogo novih dobrotnikov nakloni!

Danes ob 10tih zjutraj umrl je nagle smrti v cerkvi č. oo. kapucinov kmet, ki je iz Šent-Jurja tu sem k spovedi prišel. Zadel ga je bržčas mrtvoud, ko je prav blizu altarja klečé molil. — V nedeljo teden je A. Dobršek, lovec Laškega trga, dva nelovca vstrelil. Eden bil je pri priči mrtev, drugi, v kterega je poprej bil vstrelil, pa še le v petek potem. Kaj da ga je motilo, da je takošno hudodelstvo doprinesel, še ni prav znano,

le toliko je znano, da je že več let po ječah preživil. In takšnemu človeku dá se puška v roke ter se postavi nadzornikom nad gozdne tate! — V starem letu stale ste slovensko-narodna in nemško-liberalna stranka še v starem boji druga proti drugej. Zmaga nagiblje že pri nas polagoma na narodno stran. Bog daj, da bi v novem letu pravična reč povsodi zmagala, ter da bi Slovenci dospeli do zagotovljene jim enakopravnosti! Oseba Vašega novega, toliko željno pričakovanega knezoškofa bo pokazala, ali sedanja vis. vlada sploh še kaj na nas Slovence misli in ali jej je volja naše pravične želje spoštovati in uslišati.

Deželni zbor Koroški.

V 4. seji je gosp. Hock predlagal, naj se žganjarski davek tako obrne, da se ga 25% ali četrti del porabi za zemljiščno doklado, ostali odstotki pa za zemljiščni in vse druge direktne davke. Ta predlog naj se izroči v posvetovanje finančnemu odseku. 16 poslancev je bilo za ta predlog, 16 pa proti njemu, torej je bil zavrnjen. — Gospod poslanec Einšpieler ni bil pri seji in hitro so nasprotniki zagnali glas, da se je nalašč naredil bolnega, da so ga bili volje nesti v deželni zbor. Vse to ni res. In ako bi se bil Hockov predlog tudi sprejel, kaj bi bilo s tem pridobljenega? Prišel bi bil pred finančni odsek in ta bi ga bil javeljne potrdil. Žganjarski davek pride v deželnem zboru še enkrat v posvetovanje, ker je deželni odbor o njem poseben predlogložil. Ta predlog ima finančni odsek v posvetovanji in ga predloži deželnemu zboru. Tedaj naj Hock in tovarši spet napnejo vse svoje moči!

Deželne posilne delavšnice dežela ne bo zidala. Deželni odbor se bo s Kranjskim deželnim zborom pogovarjal in pogodil, da bi se Koroški prisiljenci sprejemali vsaj kakih 10—15 let v Ljubljansko posilno delavšnico. To je kaj pametno. Taka delavšnica malo pomaga, požre pa veliko denarja. — Matica za ljudske šole za l. 1887 potrebuje 368.300 gld. Unih predlogov in obravnav večina zadeva stavbarije pri cestah, pri vodah itd. Imenitnejše reči pridejo še le na vrsto v prihodnjih sejah.

Kaj dela politika.

Najimenitnejša novica je, da so na Češkem vsi nemški poslanci zapustili deželni zbor. Plenjerjev predlog, naj se politični in sodnijski okraji omejijo in razdelijo po narodnosti, in naj se jezikovni ukaz ministra Pražaka odstrani, je bil zavrnjen. Potem so vsi nemški poslanci vstali in zapustili sobano, samo poslanec Habert je ostal. To so čudni tički! Po vseh parlamentih se je že mnogo predlogov manjšine zavrglo in večina prestopila na dnevni red. Po tem takem bi parlamentno delovanje bilo nemogoče. Dozdeva se, da zavoljo prevelike prizanesljivosti sedanjega ministerstva proti očitnim nasprotnikom grebenj raste gosp. Plenerju in njegovim tovaršem. Protijo še clo, da izstopijo tudi iz državnega zbora, ako se

ne godi po njih volji. Vsak resničen Avstrijanec mora take izgrede srčno obžalovati: Bog varuj Avstrijo! — Tiroljeji z novim šolskim predlogom niso kaj zadovoljni. Nekteri trdijo, da ga bode deželni zbor popolnoma zavrgel, ali vsaj tako pre-naredil, da bode javeljne od svitlega cesarja potrjen. — Na Ogerskem se ministerstvo Tisza maja; clo mirni poslanci ga napadajo. — Ogerski ministri so prišli na Dunaj, da se z našimi ministri pogovorijo gledé skupnih zadev. — Bizmark je hotel nemško vojno pomnožiti, državni zbor pa tega ni dovolil, zato se malo kuja. — Sin Bizmarkov je bolgarsko delegacijo sprejel in jej priporočal, naj si za kneza izvolijo Nikolaja Mingrelskega. — V Freiburgu v Švici dobijo katoliško univerzo; veliki deželni svet je dovolil dva in pol milijona frankov v ta namen. — Francoski predsednik je ob novem letu zatrdoval, da se vojske ni bati, zraven se pa vojna oborožuje in konji kupujejo. — Na Angleškem je trda za finančnega ministra; po dolgem prigovarjanju je menda Göschen prevzel ministerstvo. — Bolgarska deputacija potuje po svetu, pa nikjer je nočejo oficijelno sprejeti. — Liberalni časniki pišejo o Rusiji in o carju tako lažljivo in surovo, da bode res čudež, ako ne navstane vojska. Z novim letom zvoní cela Evropa: „Mir“. — Bog daj!

Gospodarske stvari.

Kaj storiti, da dajejo krave več mleka?

Dumars slovi ko živinsk zdravnik. Dal je na svetlo tudi zdravilno knjigo, v kateri pripoveduje to-le: Imel je posestnik v Frankfurtu na Nemškem na svojej pristavi 80 molznih krav. Te so mu dajale naslednjo množino mleka: leta 1877 po 3700, leta 1878 po 3700, leta 1879 po 3715 litrov. Ko je začel zračiti hlev, dajale so mu pa: leta 1880 po 4050, leta 1881 po 4152, leta 1882 po 4355 litrov mleka. To kaže samo pri enej kravi na leto 487 litrov mleka. Računimo liter mleka po osem krajcarjev, znaša to pri enej kravi 38 gld. na leto več. Ali to ni lep dobiček? Prašali boste, kaj pa je storil ta posestnik v Frankobrodu? V hlevu je bilo lepo snažno ali čedno, dajal je kravam dobro pitno vodo in polagal zdravo klajo, kakor je delal to tudi že poprej, le nekaj je pre-naredil, no! kaj pa! Več zračnih lukenj je napravil v svojem hlevu, tako da je pokvarjeni zrak ložej iz hleva odhajal, mrzel in čvrst pa ložej dohajal. Pri zdravem zraku in pri pravej toploti v hlevu ostaja živina ne samo zdrava in živahna, ampak daje tudi na vse strani več dobička. Napravljajte torej po hlevih dosti oken na stenah in lukenj v stropu; prepričali se boste, da boste več gleštali pri živini.

Za poduk in kratek čas.

Bog daj srečo!

[Sv. Anžgarij.

Visokovredni kapituljarni konsistorij v Celovcu in c. k. visoko državno ministerstvo na Dunaju sta dovolila, da se smemo obrniti do dobrotljivih ka-

toliških src in jih na pomoč klicati za katoliški misijon na Danskem, ki se sicer veselo in lepo razvija, pa je vedno v velikih zadregah in stiskah.

Za časov Martina Lutra se je katoliška vera popolnoma zatrla v Danskem kraljestvu, tako da starši niso smeli svoje stare vere izročiti svojim otrokom in do leta 1849 se noben Dančan pod smrtno kaznijo ni smel vrniti k starej katoliškej veri. V teh žalostnih časih je naša Avstrija sama in edina napravila za svoje poslanstvo v mestu Kopenhagen majhno kapelico in še to le z veliko težavo.

Kakor iskrica pod pepelom tako je katoliška vera tlela na Danskem. In zdaj je začela luč sv. katoliške vere, ki je po severnih deželah najprej vgasnila, ravno na Danskem, ki je bilo za katoliško cerkev popolnoma zgubljena, vnovič spet goreti, in razprostira svoje žarke po vseh severnih deželah. Česar bi človek nikoli ne pričakoval, narašča število tistih, ki se vračajo v sv. katoliško cerkev, in scer iz vseh stanov, tudi iz učenih in visokih krogov. Noben misijon iz novejših časov ni v stanu dokazati, da bi tako veselo napredoval, kakor ravno le Danskí misijon. Kopenhagen, poglavitno mesto, kjer znanosti cvetijo kakor v starej Atení, je še pred kratkim štelo komaj nekaj stotin katoličanov, zdaj pa jih že šteje kakih tisoč — in to mesto — razun poslaniške avstrijsanske kapelice, nima še nobene cerkve!

Da si sedanje katoličane zveste ohranimo in si še novih pridobimo, ne smemo rok križema držati, to bi bila rakova pot, treba je pred vsem drugim, da zidamo katoliško cerkev v Kopenhagnu. V ta namen nam je živo treba hitre in izdatne podpore. Ako se naša prošnja usliši in dobimo potrebne podpore, hitro bojo se razlegali veseli glasovi, kako veselo se v severnih deželah razširja katoliška vera.

Nikjer ni pomoči bolj potreba, in tudi nikjer ne obeta pomoč donašati več sadú kakor ravno pri Danskem misijonu, kajti pri njem gre v resnici za to, da si luteranske severne dežele ali katoliškej cerkvi nazaj pridobimo, ali pa da — ako potrebne pomoči ne dobimo — katoliška vera začne na Danskem pojemati in morebiti za vselej pogine. Da se te nesreče ovarujemo, delali bomo vsi misijonarji do poslednjega zdihljeja na vse svoje moči. Bog nam daj k temu svojo pomoč in svoj blagoslov!

Slabotni smo mi osamljeni misijonarji, pa močne in srčne se čutimo v zvezi naše ljube matere, sv. katoliške cerkve. Katoliško srce je ja bogato, bogato na veri, bogato v ljubezni. Katoliško srce se bode, kakor za časov sv. Anžgarija, Danskega aposteljna, tudi danes še milostljivo oziralo na zgubljene ovčice pa tudi na katoličane v daljnih severnih deželah, kajti otoka Island in Grönland spadata k Danskemu misijonu.

Prvobart — odkar živi Danskí misijon — prvobart se ta misijon podstopi, krščansko ljubezen in dobrotljivost klicati na pomoč, — to jasno priča, kako trda se godi temu misijonu. Ako se nam toliko potrebna pomoč zdaj odreče, je nevarnost velika, da naše slavno delo, ta cvetoči in nadepolni misijon, razpade in konec vzeme. V imenu vseh Danskíh duhovnikov in katoličanov prav srčno in lepo prosim, naj se nas v hudih stiskah usmilijo

in naš tako nadepolni misijon z milosrčnimi darovi podpirajo. Tudi prosim, da nas vsakdo priporoča svojim znancem krščanskega srca in duha.

Vsako darilo se bode hvaležno sprejelo in vsi misijonarji in katoličani na Danskem bojo pri svetih mešah se spominjali svojih dobrotnikov in Boga prosili, naj jim vsak darček stoterno povrne!

Dr. Jožef Albert Ferus,
duhovnik danskega misijona.

Mile darove bojo sprejemali škofja kancelija v Celovcu, vsi fajmoštri po deželi in vredništvo „Mira“.

Smešničar.

(V žlahti?) Sodnik bara pričo: Ali poznate obtoženca? Ali ste ž njim v žlahti?

Priča: No! seveda ga poznam, saj sva oba služila pri enem gospodarju; on je bil pri konjih, jes pa pri volih, — dalej pa nisva v žlahti.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Č. g. Oskar bar. Lasser pl. Zollheim pride k deželni vladi za vladnega svetovalca. Pri naši deželni vladi ne zna nobeden viših gospodov slovenski; zatorej smo pričakovali takega gospoda k deželni vladi, ki je zmožen tudi slovenske besede. Gosp. baron Lasser pa javeljno kaj zna. — V „Freie Stimmen“ se je nekdo iz Rožne doline spet zakadil v „Mir“ in mu očital spet stare kvante: da „Mir je prepir“, da sovraži nemški jezik, da hočejo duhovniki svoje ovčice obdržati v nevednosti in tmini itd. Morebiti da prihodnjč kaj več povemo o teh čenčarijah. — Sliši se, da je deževje napravilo, posebno po južnih dolinah, veliko škode. V Svečah je bilo več hiš v nevarnosti in veliko njiv in travnikov je s prodrom nasutih. — V nedeljo je popoldne nek delavec strojne tovarne (Maschinenfabrik) do štirih delal in potem šel v krmo. Na potu proti domu okoli sedme ure je pa oslabel, obležal in zmrazil. Zapustil je vdovo in čvetero malih otrok. Posvečujmo nedeljo! — Pri lepej slovesnosti, ko so na gori Macen pri Glinjah v malo kapelico dobili nove zvonove, zgodila se je tudi nesreča, ki nam kliče na ves glas: Varujte se žganja. Nek hlapec se je žganja tako nalil, da je obležal. Že je bilo temno, ko se zbudi; misli iti domu, pa pade črez skale v globoko brezdno in pri priči mrtev obleži. Nekaj dni poznej ga najdejo, pa že od orlov in drugih tic raztrganega. — Na Čajni pod Dobračem je hudournik tudi naredil veliko škode. Koliko denarja je ta hudi potok že snedel, pa vendar ga ne morejo uravnati. — Na Mačah v Šveškej fari je neka deklica v škap z vrelim kropom padla na glavo, in pri priči bila mrtva. Sodnijska komisija je iz Celovca šla to nesrečo preiskavat. — Na Suhi pri Doljnem Dravbrzi je nek gostač ponarejal srebrne desetice. Imajo ga že v Pliberku pod ključem. — V Belaci so si gospodje občinskega odbora v laseh, tako da pojde menda mestni odbor narazen. — Gosp. dr. Julij Tobiš iz Brna je izvoljen za sekundarnega zdravnika v deželnej bolnišnici. Veliko Slovencev pride v to bolnišnico; želeli bi bilo, da bi ta gospod bil tudi zmožen slovenskega jezika! — Nek posestnik v Urlaken

pri Belaci je svojo ženo pretepal, da je skorej potem umrla. Že sedi hudodelnik pri sodnji v Belaci. O sveta zakonska ljubezen, kje si? — Vrbljani so hotli okrajno sodnijo iz Rožeka spraviti v Vrbo, kar bi bilo za vse Rožane škodljivo in težavno. Ostane vendar vse pri starem, — dobro! — V Libučah pri Pliberki so v cerkev sv. Andreja dobili nove zvonove. Dobili smo popis te slovesnosti prepozno in ga zamoremo ponatisniti še le v prihodnje. — Blizo Guštanja se je oglar na kopo vlegel, tam zaspal in se zadušil. Pokopali so ga v Šmarjeti v Kotljah. — Na Svinčnej planini so našli nekega hlapca v grabnu pod sanmi mrtvega. Mislilo se je sprva, da je po nesreči smrt storil. Pa jelo se je govoriti, da ga je njegov spremljevalec Martin Riesel oropal in v brezden potisnil. Hudodelec že sedi v ječi pri Šent-Lenarskej sodnji. — V občinski odbor nove občine Vrba so voljeni menda sami nemško-liberaljni Slovenci. Neizrečeno veselje v Izraelu!

Na Kranjskem. Davek za šnops in druge žgane pijače nese deželi 90.000 gld. Glejte, kako šnopsarji podpirajo deželno kaso! — Statut Ljubljanskega mesta ni bil od svitlega cesarja potrjen, — postava za osuševanje močvirja pa je bila potrjena. — Gosp. Majdiča hlapec je vozil moko v Ljubljano. Hotel je na voz skočiti, pa je padel pod voz in kolo mu je strlo glavo, da je bil pri priči mrtev. — „Duhovni Pastir“, izvrsten časnik za duhovnike in odgojitelje, izhaja letos z novo prilogo. Zraven stare priloge: „Apologetični razgovori“, bode donášal prilogo: „Pedagogika“ t. j. o vzgojevanju in podučevanju, ki ga je spisal prof. Anton Zupančič, učitelj vzgojstva na Ljubljanskem bogoslovskem učilišču.

Na Štajerskem. V Mariboru so pred božičem imeli sv. misijon v stolnej cerkvi. Verno ljudstvo je le vrel v cerkev, kar nemško-liberaljne nevernike strašansko jezi. Po vseh časnikih hudo razsajajo in svoj žolč razlijaajo nad misijonarje, njih pridige in verne katoličane. Bog dati norem pamet! — V Ptujju so našinci osnovali študentovsko kuhinjo, ki podpira uboge dijake. Milodari dobajajo obilno od vseh strani. Hvala in slava! — Slovenskim ljudskim šolam na Štajerskem grozi nevarnost od dveh strani. Krajni šolski soveti so se večinoma izrekli za to, naj bode nemški jezik učni predmet, ne pa učni jezik začeniš od 4. ali 5. šolskega leta višej, kedar so se že slovenski otroci temeljito izobražili v domačem jeziku. Zdaj se pa zaukazuje, da se mora nemški nauk že prej začeti. — Dosedaj so krajni in okrajni šolski soveti na Štajerskem imeli pravico, pri prestavljanju kakega učitelja besedo povedati in se zoperstavljati. V deželnem zboru se pa napravila postava, da bojo šolski soveti to pravico zgubili in vso oblast dobil deželni šolski svet v Gradcu. Zoper to postavbo bojo menda tudi Nemci glasovali. — Nemški šulferein v Gradcu je hotel napraviti veliko tombolo, da bi vjel veliko denarja za svoje namene. Finančni minister pa tega ni dovolil. Weitlof se od jeze le peni! — V Mariboru je na svitlo prišel „Popotnikov“ Koledar za slovenske učitelje za leto 1887“, ki je bil že davno potreben. Knjiga je lična in pripravna; obsega med drugim popolen šematizem šol in učiteljev po vsem Slovenskem. Dobiva se v Mariboru.

Na Primorskem. Cesarjevič Rudolf s svojo visoko soprogo Štefanijo je 27. dec. prišel v Opatijo. — Deželni poglavar baron Depretis je spet prevzel vladna opravila. — Vlada je vendar enkrat prepovedala, šolske knjige iz Italije vpeljati v Trst. — Kancelist pri okrajnej sodniji je izneveril 20.000 gld. Tacih novic smo že navajeni slišati iz Trsta. — Hrpeljska železnica bode do 30. junija 1887 dokončana. — Deželni odbor v Gorici je razposlal tiskano poročilo o svojem delovanju tudi v slovenskem jeziku. Dobro!

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Richter Ant. postal je administrator Trške dekanije. Fare so dobili: č. gg. Oswald Jože faro Koprivna, Formas Franc faro Plajberške Rute, Fritzer Jož. faro Št. Danijel pri Zili. Č. g. Rupnik Julij postal je provizor v Trgu. Za kaplana gresta č. gg. Pfohl Jož. v Trg, Kindlman Franc v Sovodje.

Vabilo.

Načelnštvo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za „Beljak in okolico“ vabi prav uljudno vse ude na shod, ki bode dne 30. januarja l. 1887 na Brnci (Firnitz) v Kernmaierjevej (prej Lautmanovi) gostilni ob treh popoldne. Dnevni red temu shodu bo:

1. Razgovor o zavarovalnih zavodih.
2. Deklamacija: a) Svetinja. Zložil Gorazd.
b) Pobožna predica. Poslov. Fr. Krek.

3. Šaljiv govor.

4. Posamezni nasveti in predlogi.

Med posameznimi točkami pevajo Šent-Lenartski in Brnški pevci in svira Loška godba.

Shoda se smejo udeležiti le udje družbe sv. Cirila in Metoda in sicer brez vstopnine. Pobirali pa se bodo prostovoljni doneski v prid družbe privstopu.

Oni, ki še želé družbi pristopiti, storé to lahko pri tej priliki.

Oglasila.

Zvonarna Denceljevih sinov v Mariboru izdeluje lepo ubrane zvonove iz najboljšega blaga; krona se dá vrteti; vsa druga priprava iz hrastovine, jekla in vlitiga železa se tukaj priskrbi. Tudi se po ceni dobijo oltarni zvončki s 3, 4 in 5 glasovi.

Podpisani priporoča častitim duhovnikom in cerkvenim predstojnikom svoje voščene sveče, ki jih izdeluje iz čistega čebelnega voska brez vsake druge primesi. Rad izroči svoje sveče vsaki preskušnji; gorijo svetlo, mirno in počasno. Cena za kilogram 2 gld. 50 kr. franko.

Karol Pacher,
voskar in svečar v Železni Kapli.

Za merjenje zemljišč se priporoča **Valentin Poschinger**, potrjen in prisežen zemljemerec (geometer) v Borovljah.

Ravnokar izišlo!

„Priče Božjega bitja“.

Jako priučna knjižica došla bo povsod dobro, kjer je le še iskrica vere v Gospodarja nebes in zemlje. — Prečastita duhovščina bo vernemu narodu izvestno jako vstregla, ako ga opozori na to v današnji brezverni dōbi jako primerno delce. Na prodaj je pri založniku

Dragotinu Hribar-ju,

v Ljubljani na Bregu št. 10, pri Blazniku in v „Katoliški Bukvarni“; ter velja samo 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, pošljejo se mu franko.

Pravi istrijski brinovec

(smolovec) kuha in prodaja proti predplači ali pa proti poštnemu povzetju v sodčehkih (ne menj ko 5 litrov velikih) liter po 1 gld. 10 kr., kdor pošlje pa sam posodo, liter po 1 gld.

Janez Jeglič

v Begnah (Vigaun) na Gorenjskem.

Teran-vino črno, lastni pridelek, poskušeno preservativno sredstvo proti koleri in sredstvo proti urogenitalni bolezni, leto 1886 osobito okusno in dobro, se dobi v duhovniji v Skopem na Krasu via Sesana liter po 30, 35 40 kr. Pošiljatev se vrši od 50 litrov naprej. — Pozor p. n. č. duhovščina oziroma darilnega vina!

Loterijske srečke

od 31. decembra.

Line	34	32	18	53	15
Trst	7	21	56	31	10

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hekto-		Ime blaga	na kilo	
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.
pšenica	5	65	7	6	goveje meso	—	58
rž	4	40	5	50	telečje meso	—	60
ječmen	3	70	4	52	svinjsko meso	—	56
oves	2	15	2	75	koštrunovo	—	44
hejda	3	5	3	90	maslo	—	1 10
turšica	3	25	4	16	puter	—	1
pšeno	6	20	7	50	prekajen špeh	—	80
proso	3	80	4	75	frišen špeh	—	60
grah	—	—	—	—	mast	—	70
leča	—	—	—	—	100 kil sena	—	3 80
fižol	7	—	8	75	100 kil kisl. sena	—	3
krompir	—	80	80	31	100 kil slame	—	2 70
					100 kil deteljnega semena	—	—

Drva trda 1 gld. 20 kr., mehka 90 kr., dolga 1 gld. 45 kr. meter.

Vprežni voli 112—125 gld., junci 80—100 gld., krave 75—115 gld., junice 70—80 gld.

Sejmi meseca januarja.

17. v Guštanju in Šent-Vidu; 25. v Šmarjeti, v Reichenau, v Motnici, v Malem Šent-Pavlu in v Šent-Pavlu v lav. dol.